

TÜRKİYE’DE FİNANSAL HİZMETLER SEKTÖRÜNÜN GELİŞİMİ: FİNANSAL KİRALAMA SEKTÖRÜ ÖRNEĞİ

DEVELOPMENT OF FINANCIAL SERVICES SECTOR IN TURKEY: THE CASE OF LEASING SECTOR

Mustafa ŞİT*
Ahmet ŞİT**

Öz

Finansal hizmetler sektörünün aktörleri olan finans kuruluşları gerek dünya genelinde gerekse ülkemizde yaşanan ekonomik krizlerin yönetiminde etkin rol almışlardır. Ülkemiz gibi gelişmekte olan ekonomilerde finansal hizmetler sektörü hem krizlerin önlenmesinde hem de ülke ekonomisinin gelişiminde kilit sektörler arasındadır. Finansal hizmetler sektörünün alt sektörlerinden biri de finansal kiralama sektörüdür. Finansal kiralama sektörü özellikle ülke ekonomisinin gelişiminde önemli rol oynayan KOBİ’lere finansman olanakları sağlayarak yatırımların artmasına sebep olmaktadır.

Bu çalışmada da ülkemizde finansal kiralama sektörünün 2008-2012 yılları arasındaki gelişimi incelenmiştir. Çalışma sonucunda ülkemizde finansal hizmetler sektörünün gelişimine paralel olarak, finansal kiralama sektörünün de yıllar itibari ile büyüdüğü ancak 2008,2009 yıllarında 2008 Krizi etkilerinden ve finansal kiralama işlemlerinde uygulanan KDV oranları sebebiyle istenilen seviyeye ulaşmadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Hizmetler Sektörü, Finansal Kiralama, Kalkınma.

Abstract

The financial institutions that are actors of financial services sector had take an active role in management of economic crises in the world and in our country. In emerging economies like our country, financial services sector are among the key sector both the prevention of crises and development of the national economy. One of the sub-sectors of the financial services sector is leasing sector. Leasing sector especially causes to increase in investments by providing funding opportunities for SME’s that take an important role in development of the national economy.

In this study, the development of the leasing sector between the years 2008-2012 were examined in Turkey. As a result of the study, in parallel with the development of the financial services sector in Turkey, the leasing sector have grown up by years, but due to the effects of the crisis in 2008 and KDV rates applied during the lease has not reach to required level in the years 2008,2009.

Key Words: Financial Service Sector, Leasing, Development.

* Harran Üniversitesi Suruç MYO, Öğr.Gör, msit@harran.edu.tr

** Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Kilis MYO, Öğr.Gör, ahmetsit@kilis.edu.tr

GİRİŞ

Finansal hizmetler sektörü; mevduat bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları, katılım bankaları, sermaye piyasaları, sigortacılık, finansal kiralama, faktoring ve tüketici finansmanı ve bireysel emeklilik sistemini içeren çok sayıda sektörü kapsamaktadır (DPT, 2007:2).

Uluslararası finans sisteminin yapı taşlarını oluşturacak ortak standartların belirlenmesi ve hazırlanmasına yönelik çalışmalar küreselleşme süreci ile birlikte hız kazanmıştır. Bu çalışmaların amacı dünya genelinde finansal sistemin sağlamlığının ve istikrarının küresel düzeyde sağlanmasıdır. Finansal hizmetler sektörünün dünya genelinde ki görünümüne bakıldığında, ülkelerin büyümeleri ile doğru orantılı olarak finans kuruluşları büyümüşler, gerilemeleri ile de finans kuruluşları küçülmüşlerdir. Ayrıca gerek dünya çapında gerekse ülkeler bazında finans kuruluşları yaşanan ekonomik krizlerin yönetiminde etkin rol almışlardır.

Ülkemiz gibi gelişmekte olan ekonomiler için istikrarın korunması ve sonucunda ekonomik performansını sağlıklı bir şekilde yürütebilmeleri önemlidir. Buna karşın iç ve dış makro dengesizliklerin varlığı bu durumun önündeki riskler olarak işaret edilmektedir. Aslına bakıldığında bu durum küresel ekonomik ve finansal görünüm için büyük önem taşımaktadır. Ayrıca buradan da anlaşılmaktadır ki, ülkemiz gibi gelişmekte olan ekonomilerde finansal hizmetler sektörü kilit sektörler arasındadır.

Bu süreçte Türkiye’de sektördeki gelişmeleri takip ederek, devlet bünyesinde oluşturduğu kurumlarla sektörü denetleme ve dünya standartlarına uygun hale getirme çabasında olmuştur. Özellikle 2001 Krizinden sonra bu sektörde köklü yapılanmalar ve yaptırımlar getirilmiş denetleme kurumlarının etkinliği artırılmıştır. Bunun sebebi, ülkemizde finansal sistemle ilgili öncelikli sorunlar arasında makroekonomik istikrarsızlıktan kaynaklanan konular ağırlık olmasıdır. Ancak dediğimiz gibi, 2000 ve 2001 krizlerinden sonra uygulanan ekonomik programlar sonucunda makroekonomik istikrar ve bunu destekleyen AB perspektifi elde edilmiştir. Bu durumda, Türk finans sistemi üzerinde yeni hususların gündeme gelmesini sağlamıştır.

Tüm bu çalışmaların sonucunda finansal hizmetler sektöründe daha sağlam aktörler oluşturulmuş ve 2008 yılında yaşanan küresel ekonomik krizden sektör ağır hasarlar almadan

çıkabilmiştir. Son yıllarda düşük faiz politikası ve düşük enflasyon değerlerinin de etkisiyle Türkiye finansal hizmetler sektörü hızlı bir gelişme sürecine girmiştir. Dünyada finans krizinden çıkış yolları aranırken Türkiye, gözetim ve denetim otoritelerinin başarısı sayesinde sahip olduğu istikrarlı finans sistemi ile dünyaya örnek olmaktadır. (Oran, 2013:1).

1. FİNANSAL KİRALAMA SEKTÖRÜ

Çalışmanın bu kısmında, finansal kiralama sektörü özellikleri, önemi, türleri, avantajları ve finansal kiralama sözleşmesine konu olabilecek mallar açısından irdelenmiştir.

1.1. Genel Olarak Finansal Kiralama Sektörü

Finansal kiralamada, kredi kuruluşları müşterisine doğrudan kredi vermez bunun yerine fon tesis edip, bu fon ile müşterinin istediği ve seçtiği taşınır veya taşınmazı satın almaktadır. Hukuki açıdan finansal kiralama konusu malın mülkiyeti kredi kuruluşunda kalmakta, zilyetliği (kullanımı) ise müşteriye devredilmektedir. Sonrasında ise müşteri malın kullanımı karşılığında malı temin ettiği kredi kuruluşuna bir bedel (kira) ödemekte; süre sonunda mal ya kredi kuruluşuna iade edilmekte veya müşteri tarafından satın alınmaktadır.

Finansal kiralama, geleneksel finansman yöntemlerine göre daha yeni bir yöntemdir. Orta vadeli yatırım kredisi, kira, taksitli satış gibi üç değişik işlemin birleşmesinden oluşan ve bunlardan farklı bir nitelik gösteren, kendine özgü bir işlem olan leasing, Türkiye’de benimsenen şekliyle orta vadeli kredi kullanımına çok yakın bir finansman yöntemidir. Leasing şirketleri, ülkemizde iç tasarrufların yetersiz olması ve buna bağlı işletmelerin fon ihtiyaçlarının karşılanamaması nedeniyle gerçekleştirilemeyen yatırımlara destek vermektedir.

Özellikle yatırım mallarının finansman aracı olarak kullanılan leasing, finans sektöründe katma değer yaratan en önemli yöntemlerden biridir. Dolayısıyla leasingin teşvik edilmesi, yatırım mallarının finansmanını teşvik etmek anlamına gelmektedir. Leasing ekonomiye yeni bir boyut getirerek üretimin artmasına katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, teknolojinin yenilenmesine aracılık ederek refah seviyesini arttırmada önemli bir yeri mevcuttur. (DPT, 2007:111).

Finansal kiralama sözleşmeleri (leasing) ilk defa büyük ekonomik buhranın yaşandığı 1930’lu yıllarda Amerika Birleşik Devletlerin de uygulanmaya başlanmıştır. Daha sonra ise İkinci Dünya Savaşı’nın bitmesi ile Avrupa’da da uygulanmıştır.

Ülkemizde finansal kiralama üzerine ilk düzenlemeler, 70 sayılı “Bankalar Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”nin 90. maddesine istinaden çıkarılan 16/12/1983 tarih ve 83/7506 sayılı Bakanlar Kurulu kararında yapılmıştır. Finansal kiralama hizmetlerinin hukuki altyapısının tam anlamıyla oluşturulması ise 28 Haziran 1985 tarihinde çıkarılan 3226 sayılı Kanun ile gerçekleştirilmiş ve ülkemizdeki ilk finansal kiralama şirketi 1986 yılında kurulmuştur.

Finansal kiralama sektörü tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de bankacılık sektörünün tamamlayıcısı olarak faaliyet göstermektedir. Yatırımın finansmanını doğrudan sağlayan finansal kiralama şirketleri, özellikle kaynaklara erişimi sınırlı küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ);

- Finansman olanakları,
- Ticari işbirlikleri konusunda yeni imkânlar,
- Dış ticaret işlemlerinde anahtar teslim anlayış ile operasyonel verimlilik sağlamaktadır (TBB, 2010:2).

1.2. Finansal Kiralama Türleri

Uygulamada birçok finansal kiralama türü bulunmaktadır. Temel olarak finansal kiralama türleri şu şekilde sıralanabilir (Sevil vd, 2013:9-10):

Yurtiçi Kiralama: Genel anlamda kiralayan şirket ile kiracının aynı ülkede faaliyet gösterdiği finansal kiralama türüdür.

Uluslararası Kiralama: Leasing şirketinin Türkiye dışında olması ve leasing işletmelerinin bu şirket tarafından yürütülmesi şeklinde gerçekleşmektedir.

Finansal Kiralama: Kiracı açısından bir satın alma anlaşmasıdır. Kiralanmış varlık kiracının bilançosunda bir varlık olarak rapor edilmekte ve taahhüt edilmiş yükümlülükler de bilançoda yer almaktadır. Diğer yandan varlığın amortismanı, kiracı tarafından ayrılmaktadır.

Finansal kiralama sözleşmeleri iptal edilemediği için kiracıya uzun süren sabit bir finansman yükü getirmektedir. Bunun yanında sabit varlığın kullanımına ilişkin ortaya çıkabilecek tüm risklere de kiracı katlanmak zorundadır(Tükenmez vd,1999:1136)

Operasyonel Kiralama: Vadeleri genellikle 3 ile 5 yıl arasında değişen, dönülebilir nitelikte ve kiralaayanın yalnızca varlığın satın alınması ve sigortalanmasından sorumlu olduğu anlaşmalardır. Bu kiralama türünde vade, varlığın ekonomik ömründen daha kısa olmaktadır.

Operasyonel kiralamaya konu olan sabit varlıklar, çoğunlukla ofis ekipmanları ya da taşıtlar gibi ekonomik ömrü uzun olan ancak sık sık bakım gerektiren ve teknolojsisi hızla değişen mallar olmaktadır(Levy ve Sarnat, 1982:531)

Operasyonel kiralama ve finansal kiralama türünü birbirinden ayıran farklılık, risklerin ve sahipliğin transferi ile ilgilidir. Söz konusu kiralama türünde kiralama dönemi, varlığın ekonomik ömrünü kapsamamaktadır. Bu nedenle kiralaayan, varlığı ikincil piyasada satamama riski ile karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle hava ulaşım araçlarında sıkça kullanılmaktadır.

Satma ve Geri Kiralama: Bir varlığın kiralanmasının maliyeti, vergi avantajı nedeni ile satın alınmasından daha düşük olmaktadır. Bu nedenle hâlihazırda satın alınmış bir varlık satılarak kiralanabilir ve kiralamanın sağladığı maliyet avantajından yararlanılabilir.

Satışa Yardımcı Kiralama: Satıcı firmalar müşterilerine kendileri tarafından sağlanamayan vadeli ödeme planlarını leasing yoluyla önerebilirler. Satıcı malı peşin olarak satarken, alıcı da malı vadeli olarak almaktadır. Firma kendi satışlarını arttırmakta ve peşin satış yapabilmek için leasing şirketinin pazarlama birimi olarak çalışmaktadır.

1.3. Finansal Kiralamannın Avantajları

Finansal kiralamanın avantajları şu şekilde sıralanabilir (DPT,2007: 111-112):

- Yatırımlara orta ve uzun vadeli kaynak imkânı,
- Malın mülkiyetinin finansal kiralama şirketinde kalması nedeniyle yatırımcıların teminat ihtiyacının asgariye inmesi ve bu nedenle leasingin bir finansman modeli olarak banka kredilerine göre daha esnek olması,
- Bankacılık sistemine zarar vermeden bilançoları iyi olmayan müteşebbis ve girişimci KOBİ'lere kaynak aktarılabilmesi,
- Kredilendirme prosedürünün bankalara göre daha seri olması,
- İşletmelerin fon akışlarına göre hazırlanan uygun ve esnek ödeme planları ile nakit akışını düzenli tutması,

- Beklenmedik faiz ve maliyet artışları ile karşılaşılması,
- Satın alma (ithalat) ile ilgili tüm işlemlerin leasing firması tarafından yapılması,
- Leasing şirketlerinin KOBİ'lerin yatırımlarını finanse etmede tecrübeli olmaları,
- Yatırım mallarına indirimli KDV uygulaması,
- Belge düzeninin yerleşmesine, dolayısıyla kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınmasına katkı.

1.4. Finansal Kiralama Sektörüne Konu Olabilecek Mallar

Finansal kiralama kanununun 5. Maddesine göre; finansal kiralama sözleşmesinin konusu taşınır ve taşınmaz mallar olabilir. Buna karşılık, patent gibi fikri ve sınaî haklar bu sözleşmenin konusu olamazlar.

Diğer ülkelerde çok çeşitli leasing uygulamaları bulunmakta, hemen her türlü taşınır leasing konusu yapılabilmektedir. Oysa 3226 Sayılı Yasanın gerekçesinde leasing konusu malların yatırım malları ile sınırlı tutulmak istendiği görülmektedir. Nitekim 1. madde gerekçesinde işletmelerin sabit kıymet ihtiyacının karşılanmasından, 4. madde gerekçesinde kirayı kabul edenin işletmesi için ihtiyaç duyduğu mal veya mallardan, 5. madde gerekçesinde keza işletmenin sabit değerlerinin taşınır veya taşınmaz olabileceğinden söz edilmektedir.

Finansal kiralama konusu malların yeni veya kullanılmış olması mümkündür. Sadece bu malların yurtdışından ithali halinde eski, kullanılmış, düşük kaliteli mallar için Hazine Müsteşarlığının ön izni gerekir.(Reisoğlu, 2004:48).

Türkiye'de finansal kiralamaya konu olan mallar:

- Kara ulaşım taşıtları
- Hava ulaşım taşıtları
- Deniz ulaşım taşıtları
- İnşaat ve iş makineleri
- Üretim makineleri
- Paketleme makineleri
- Ses ve görüntü ekipmanları

- Metal işleme makineleri
- Tıbbi cihazlar
- Laboratuvar donanımları
- Elektronik ve optik cihazlar
- Basın, yayın donanımları
- Tekstil makineleri
- Turizm ekipmanları
- Büro ekipmanları
- Gayrimenkuller

Ayrıca taslak halinde bulunan yeni TTK'da Türk Muhasebe Standartlarına göre finansal Kiralamaya konu olamayan ürünler şöyledir:

- Her türlü fikri ve sınai haklar
- Patent hakları
- Bilgisayar yazılımları
- Hammadde ve yarı mamul niteliğindeki mallar
- Petrol, gaz, kereste, metal ve madenler gibi doğal kaynakların araştırılmasına veya kullanılmasına ilişkin kira sözleşmeleri
- Film, video band, oyunlar, patentler ve çoğaltma haklarına ilişkin lisans anlaşmaları.

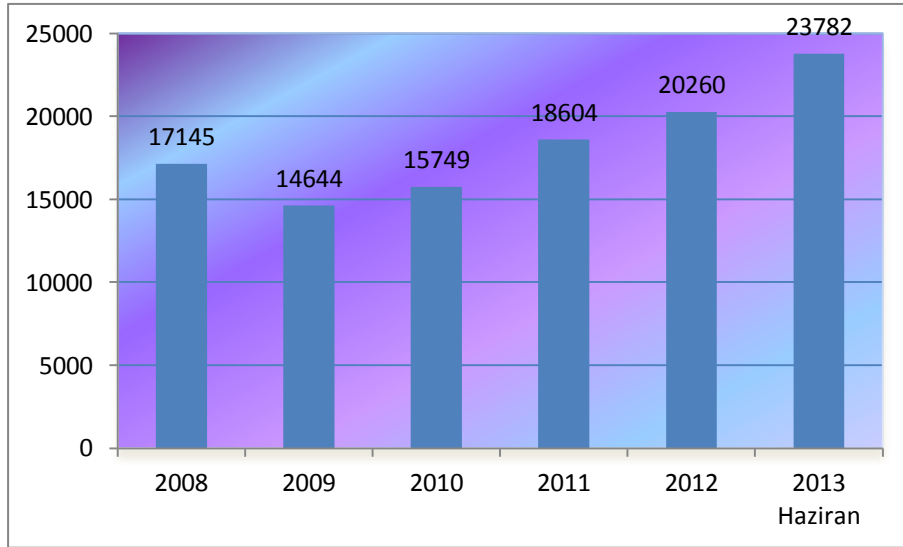
2. FİNANSAL KİRALAMA SEKTÖRÜNÜN GELİŞİMİ

Türkiye'de Finansal Kiralama sektörünün aktif büyüklüğü incelendiğinde 2008 yılında finansal kiralama sektörü 17,1 milyar TL aktif büyüklüğe ulaştığı görülmektedir. 2009 yılında finansal kiralama sektörünün aktif büyüklüğü yaklaşık %15'lik bir azalışla 14,6 milyar TL'ye düşmüştür. Bu azalışın nedeninin 2008 krizinin etkisi olduğu söylenebilir. 2010 yılında sektör yaklaşık %8'lik bir artış göstererek 15,7 milyar TL'ye ulaşmıştır. Bu artışın bir önceki yıla göre ciddi bir artış göstermesi 2008 krizinin etkilerinin Türkiye açısından yavaş yavaş azaldığı söylenebilir. 2011 yılında bir önceki yıl nazaran Türkiye'de finansal kiralama sektörü aktif büyüklüklerinde 2,8 milyar TL'lik yaklaşık %18'lik bir artışla 18,6 milyar TL'ye

ulaşmıştır.2012 yılında %9'luk artışla Türkiye'deki Finansal Kiralama sektörünün aktif büyüklüğü 20,2 milyar TL'ye ulaşmıştır.

2009 yılında itibaren sürekli artış gösteren finansal kiralama sektörünün aktif büyüklüklerindeki bu ivmenin nedeni olarak 2008 krizi sonrası finansal piyasalardaki gelişmeler ve alternatif finansman kaynağı sağlayan finansal kiralama sektörünün vergisel probleminin çözüme kavuşturulması söylenebilir.

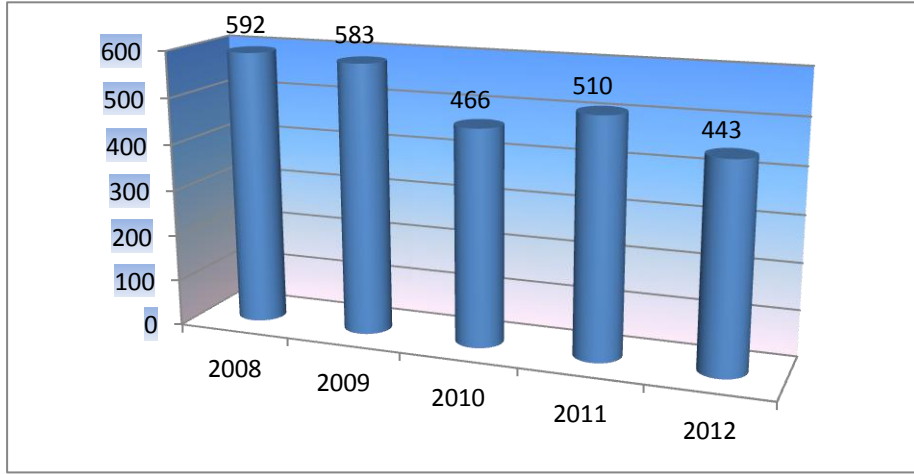
Şekil 1: Türkiye'de Finansal Kiralama Sektörünün Aktif Büyüklükleri (milyon TL)

Kaynak: www.bddk.gov.tr adresinden elde edilen veriler ışığında yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

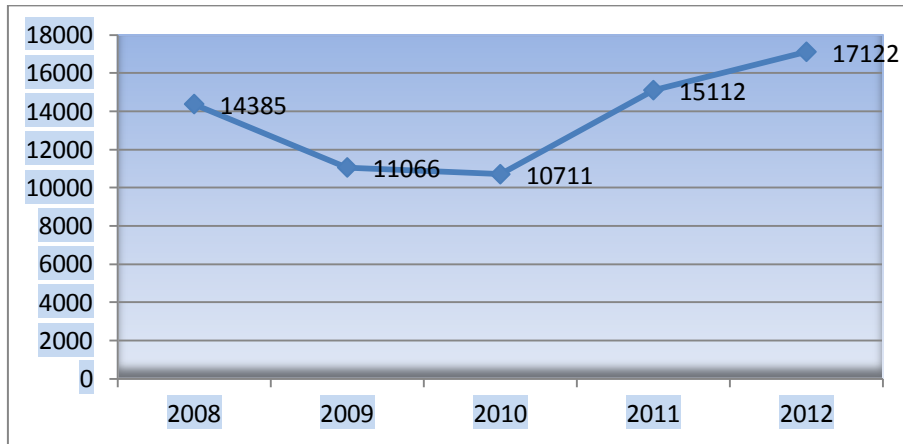
Buna göre, belirlenmiş finansal kiralama işlemleri yeniden %1 oranında katma değer vergisine tabi olmuştur. Bu düzenleme ile 28 Aralık 2011 tarihinden itibaren düzenlenecek finansal kiralama sözleşmelerine uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir. Söz konusu düzenlemenin olumlu etkilerinin 2012 ve 2013 yıllarında görülmüştür.

Türkiye'de Finansal Kiralama Sektörünün 2008-2012 yılları arasında karlılığı incelendiğinde 2008 yılında karlılık 592 milyon TL'dir. Ve 2009 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık %2'lik bir azalışla karlılık 583 milyon TL'ye düşmüştür. 2010 yılında ise sektörün karlılığında sert bir düşüş görülmektedir. Finansal Kiralama sektörünün karlılığı 117 milyon TL'lik azalışla yani yaklaşık '21'lik azalışla 466 milyon TL'ye gerilemiştir. Bunda, finansal kiralama gelirlerindeki %24 oranındaki daralma ve finansal kiralama dışı gelirlerdeki %26 oranındaki düşüş etkili olmuştur.

Şekil 2: Finansal Kiralama Sektörünün Net Kâr-Zarar Değişimi (milyon TL)

Kaynak: www.bddk.gov.tr adresinden elde edilen veriler ışığında yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

Her ne kadar aynı dönemde finansal kiralama giderleri ile finansal kiralama dışı giderlerde de düşüş görülmekte ise de nominal olarak toplamda daha büyük olan gelir kalemlerinde görülen daralmanın belirleyici unsur olduğu anlaşılmaktadır. 2011 yılında sektörün karlılığında %9'luk bir artış meydana gelmiş ve 510 milyon TL olmuştur. Bu gelişmede, önemli bir kalem olan finansal kiralama dışı gelirlerdeki %7,2'lik daralmanın finansal kiralama dışı giderlerdeki %10,7 oranındaki düşüşün altında kalması etkili olmuştur. Finansal kiralama sektörünün faaliyet dışı gelirleri faaliyet gelirlerinin bir hayli üzerinde seyretmektedir. (BDDK 2011 Aralık Finansal Piyasalar Raporu). 2012 yılında ise Finansal Kiralama sektörünün karlılığında %13'lük yani 67 milyon TL'lik azalışla sektörün net karlılığı 443 milyon TL'ye düşmüştür.

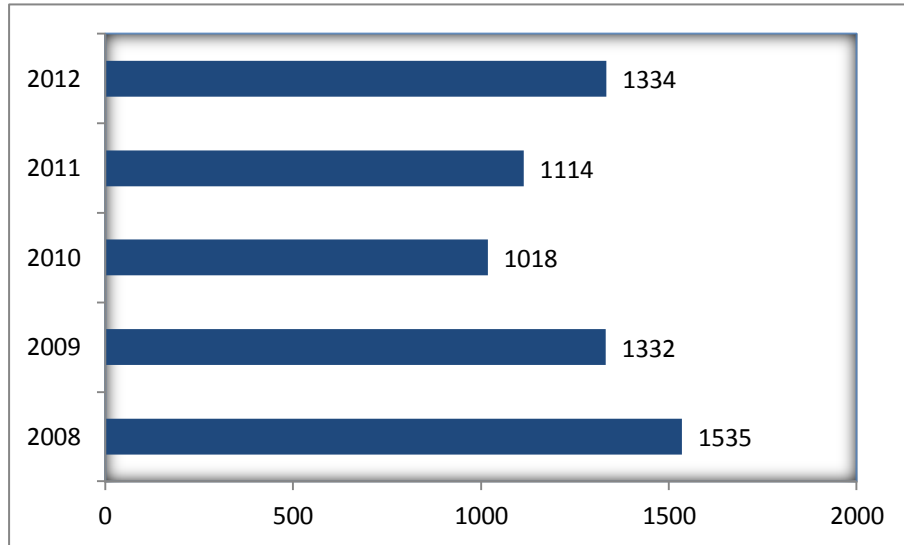
Şekil 3: Türkiye'deki Finansal Kiralama İşlem Tutarları (milyon TL)

Kaynak: www.bddk.gov.tr adresinden elde edilen veriler ışığında yazarlar tarafından hazırlanmıştır

Türkiye’de toplam finansal kiralama işlemleri tutarları incelendiğinde; 2008 yılında 14,3 milyar TL olan finansal kiralama işlemleri 2009 yılında %23’lük azalışla 11,06 milyar TL’ye, 2010 yılında ise yaklaşık %3’lük azalışla 10,7 milyar TL’ye gerilemiştir. Bu azalış, 2008 krizi ve finansal kiralama işlemlerinde KDV avantajının ortadan kalkması sonucu yatırım kaynaklarının başka kaynaklardan gerçekleştirilmiş olmasından kaynaklanabilir.

2011 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık %41’lik gibi ciddi bir artışla 15,1 milyar TL’ye ve 2012 yılında bir önceki yıla göre %13’lük artışla 17,1 milyar TL’ye ulaşmıştır. Bu artışın gerekçesi olarak, Türkiye’nin 2008 Krizi etkisinden yavaş yavaş kurtulması ve 28 Aralık 2011 yılında Finansal Kiralama işlemlerine uygulanacak KDV hadlerine yapılan düzenleme sonucu KDV oranlarının tekrar %18’den %1’e düşürülmesi gösterilebilir. 2011 yılında kriz sonrası küresel ekonomide gelişimin beklenenden daha zayıf olduğu göz önüne alındığında finansal kiralama sektöründeki bu ciddi artış finansal kiralama sektörü açısından memnuniyet vericidir.

Şekil 4: Türkiye’deki Finansal Kiralama Gelirleri (milyon TL)

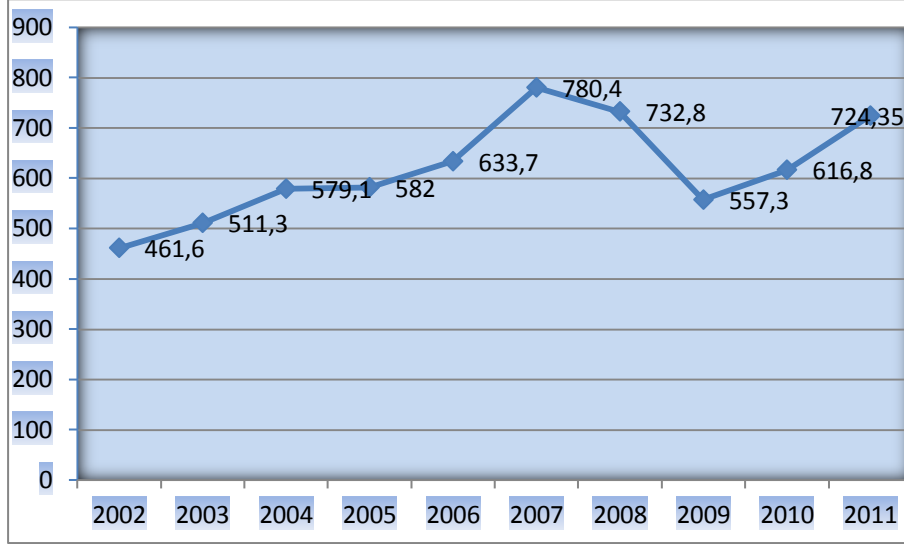

Kaynak: www.bddk.gov.tr adresinden elde edilen veriler ışığında yazarlar tarafından hazırlanmıştır

Türkiye’de finansal kiralama sektörünün 2008-2012 yılları arasındaki gelirleri incelendiğinde finansal kiralama sektörünün işlem hacmine paralel olarak 2008-2010 yılları arasında azalış görülmektedir. Bu azalışın sebebinin daha önce de bahsedildiği gibi finansal kiralama işlemlerinde uygulanan KDV oranlarındaki artışın yatırımcıların yabancı kaynak kullanımında finansal kiralamanın avantajlarını ortadan kaldırması olabilir. 2011 ve 2012

yıllarındaki artışlar da yine finansal kiralama işlemlerindeki artışlara paralel olarak Türkiye'nin 2008 Krizi etkisinden yavaş yavaş çıkması ve 28 Aralık 2011 tarihinde yapılan düzenlemeden kaynaklandığı söylenebilir.

Şekil 5: Dünyada Finansal Kiralamanın İşlem Hacmi (milyar \$)

Kaynak: www.bddk.gov.tr ve www.fider.org.tr adreslerinden elde edilen veriler ışığında yazarlar tarafından hazırlanmıştır

Dünya'da Finansal Kiralama sektörünün 2002-2011 yılları arasında gelişimi incelendiğinde dünya genelinde finansal kiralama sektörünün işlem hacmi 2002-2007 yılları arasında artış ivmesi yakalamış, 2007-2009 yılları arasında finansal kiralama işlem hacmi azalmış ve 2009 yılından sonra tekrar artış kazanmıştır. 2007-2009 yılları arasındaki azalışın muhtemel sebebi 2008 krizi etkisiyle yatırımların ve dolayısıyla yabancı kaynak ihtiyacının azalması veya finansal kiralama dışında bir yabancı kaynak kullanılması olabilir. 2009 yılından sonra da artışın muhtemel sebebi olarak da, global ekonomideki olumlu gelişimlerin yansımaları gösterilebilir.

SONUÇ

Finansal Hizmetler sektörüne ülkemiz açısından bakıldığında gelişen ekonomi ile sektörel gelişmelerine devam etmektedir. Ülkemiz finansal hizmetler sektörü, özellikle 2001 krizi sonrasında sektörün daha sağlam bir temele oturması için alınan yasal ve fiziki tedbirler sonucunda küresel düzeyde yaşanan mali krizleri dahi çok daha az etkilenecek şekilde atlattır.

Özellikle 2008 küresel ekonomik krizden sonra ülkemiz finansal hizmetler sektörüne yönelik yabancı yatırım taleplerinin artması sektörün gelişmekte olduğunun en açık göstergelerindendir.

Dünyada rekabetin oldukça arttığı günümüzde yaygın kullanılan bir yabancı kaynak olan finansal kiralama ülkemizde de gelişip yaygınlaşmaktadır. Ülkemizde KOBİ'lerin yatırım ve üretim faaliyetlerini artırmalarının ekonomik toparlanmaya çok önemli bir katkı sağlayacağı açıktır. KOBİ'lerin finansmanının, finansal kiralama yöntemi ile sağlanmasının vergi tabanını genişletici ve vergi gelirlerini artırıcı etkileri göz önüne alınmalıdır. Finansal kiralama sektöründe, yasal düzenlemeler ile işlem ve aracılık maliyetlerini azaltacak düzenlemelerin en kısa zamanda sonuçlandırılması sektör açısından olumlu sonuçlar getirebilir.

Çalışmanın sonucunda Türkiye'de 2008-2012 yılları arasındaki gelişmeler incelendiğinde Finansal Kiralama sektörünün 2008 Krizi etkisinden etkilenmesi ve KDV oranlarının %1'den %18'e çıkarılmasının etkisinden söz edilebilir. Yatırımlarında yabancı kaynak kullanarak yatırım yapacak yatırımcıya karşı finansal kiralamanın cazibesini ortadan kaldırmıştır. 2009 yılı ve sonrasında Türkiye'nin 2008 Finansal Krizinin yavaş yavaş etkisinden kurtulması sonucu ve 28 Aralık 2011'de yapılan Finansal Kiralamada KDV düzenlemesi ile KDV oranları tekrar %18'den %1'e düşürülmesi sonucu finansal kiralamanın aktif büyüklüklerinde, işlem hacimlerinde, sektör kârlılığında vb. göstergelerde artış meydana gelmiştir. Ancak 2008 Krizi sonucunda piyasaların yavaş yavaş toparlanırken Türkiye'de finansal kiralama sektöründeki ciddi artışlar finansal kiralama sektörünün performansı açısından Türkiye için memnuniyet vericidir.

Kaynakça

- BDDK**, (2008), *Finansal Piyasalar Raporu Aralık 2008*.
BDDK, (2009), *Finansal Piyasalar Raporu Aralık 2009*.
BDDK, (2010), *Finansal Piyasalar Raporu Aralık 2010*.
BDDK, (2011), *Finansal Piyasalar Raporu Aralık 2011*.
BDDK, (2012), *Finansal Piyasalar Raporu Aralık 2012*.

Çondur F., EVLİMOĞLU U., BOZDAĞLIOĞLU E.Y., (2008), *Finansal Yenilikler Kapsamında Leasingin Kobi'lerde Kullanımına İlişkin Bir Araştırma*, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, Güz 2008, Cilt:4, Yıl:4, Sayı:2,

DPT(2007); *Finansal Hizmetler Özel İhtisas Komisyonu Raporu*, DPT: 2543 – ÖİK: 559, Ankara.

Ernst-Young, (2011), *Türkiye'de Leasing ve Factoring*.

Levy Haim ve Marshall SARNAT,(1982), *Capital Investment and Financial Decisions*, Prentice Hall Inc.

Oran (Orta Anadolu Kalkınma Ajansı), (2013), *Bankacılık ve Finans Rapor Taslağı*, Kayseri.

Özgür A., KORAP H.L. (2006), *Türkiye'de Finansal Gelişme Ekonomik Büyüme İlişkisi*, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE) Güz 2006 Sayı 17.

Reisoğlu Seza,(2004), *Finansal Kiralama Sözleşmeleri ve Uygulama Sorunları*, Bankacılık Dergisi Sayı:48

Sevil Güven, BAŞAR M, COŞKUN M,(2013), *Finansal Yönetim II*, Eskişehir: Açık öğretim Fakültesi Yayınları,

TBB(2010), *Finansal Kiralama Sektörü: Sorunlar ve Öneriler*, Ankara.
<http://www.tbb.org.tr/ContentUpload/Dokuman488/Leasing.pdf>

T.C.BAŞBAKANLIK YATIRIM DESTEK VE TANITIM AJANSI (2010), *Finansal Hizmetler Sektörü Raporu*,
<http://www.invest.gov.tr/trTR/infocenter/publications/Documents/FINANSAL.HIZMETLER.SEKTORU.PDF> (05/10/2013)

TCMB (2012), *Finansal İstikrar Raporu*, <http://www.tcmb.gov.tr/yeni/evds/yayin/finist/finist15.php> (05/10/2013)

Tükenmez Mine,SUSMUŞ T,ÖZKAN S vd.(1999), *Finansal Yönetim*, İzmir: Cem Ofset.

Yıldırım Suat, ALBEZ A., KÜÇÜK O.,(2006), *KOBİ'lerde Finansal Kiralamadan (Leasing) Yararlanma Düzeyi: Bir Uygulama*, Atatürk Üniversitesi SBE Dergisi Cilt 8,Sayı:2.

İnternet Kaynakları

www.baskent.edu.tr/~gurayk/finpazcuma8.doc

<http://ebulten.bddk.org.tr/BDMKBulten/Gelismis.aspx>

http://www.bddk.org.tr/websitesi/turkce/Raporlar/Finansal_Piyasalar_Raporlari/Finansal_Piyasalar_Raporlari.aspx

www.ekodialog.com/Makaleler/banka-disi-finansal-sektor.htm

<http://www.invest.gov.tr/tr-TR/Pages/Home.aspx>

www.fider.org.tr/